

Tiedotusvälineille 14.2.2012

Valtakunnalliset Kosteus- ja hometalkoot on vuonna 2009 valtioneuvoston päätöksellä käynnistetty viisivuotinen ohjelma. Ympäristöministeriön vetämien talkoiden tehtävänä on saattaa alkuun suomalaisen rakennuskannan tervehdyttäminen kosteus- ja homevaurioista. Talkoiden avulla tuodaan uutta tietoa, taitoa ja työkaluja eri toimijoiden käyttöön ja rakennusten koko elinkaareen sekä vaikutetaan laajasti asenteisiin. Ohjelmaan sisältyy useita eri hankkeita, joilla pyritään löytämään suoraan käytäntöön vietäviä ratkaisuja ja toimintamalleja. Talkoita tehdään yhteistyössä mm. muiden ministeriöiden ja valtionhallinnon toimijoiden sekä kuntasektorin, yritysmaailman ja järjestöjen kanssa. Talkoiden ohjelmapäällikkönä toimii TkT Juhani Pirinen. Seuraavassa poimintoja talkoohankkeista. Lisätietoa: www.hometalkoot.fi

Työkalupakillinen ehdotuksia kuntien sisäilmaongelmien ratkomiseen

Kosteus- ja hometalkoiden yhtenä tavoitteena on sisäilmaongelmien haltuunotto kouluissa sekä sosiaali- ja terveyssektorin rakennuksissa. Suomessa arvioidaan olevan välitön kosteus- ja homevaurioiden korjaustarve noin 1 300 koulussa ja 15 prosentissa hoitoalan rakennusten pinta-alasta, joista suurin osa on kuntien omistuksessa. Suuri osa rakennusten sisäilmaongelmista aiheutuu kiinteistöjen kunnossapidon puutteista ja huonokuntoisten rakennusten viivästyneistä korjauksista. Selvityksestä vastasi rakennusterveysasiantuntija DI **Vesa Pekkolan** ja TkL **Pertti Metiäisen** vetämä työryhmä. Selvityksessä esitettyjen toimenpiteiden tavoitteena on pitkällä tähtäimellä auttaa kuntia siirtymään sisäilmaongelmien korjaamisesta niitä ennaltaehkäisevään kiinteistönpitöön. Tähän pääseminen edellyttää mittavia ja systemaattisia toimenpiteitä kunnissa ja myös valtiovalalta, mutta tuo lopulta myös selvää säästöä.

Lisätietoja: Vesa Pekkola, vesa.pekkola@avi.fi, Pertti Metiäinen, pertti.metiainen@valvira.fi
Selvitykseen voi tutustua osoitteessa <http://www.hometalkoot.fi/talkootiedot/talkoissa-nikkaroitua.html>

Kuntien korjaushankkeet kompastuvat vastuisiin ja huonoon tiedonkulkuun

Kunnat käyttävät vuosittain suuria rahasummia kosteus- ja homevauriokorjaamiseen. Valitettavan usein korjaushankkeissa kuitenkin epäonnistutaan, jolloin terveysongelmat jatkuvat ja korjauskustannukset kasvavat. Vastuun hajauttaminen ja heikko osapuolten välinen tiedonkulku ovat yleisimmät syyt kosteus- ja homevauriokorjauksen epäonnistumiseen kunnissa. Tämä selviää talkoissa tehdyssä tekniikan kandidaatti **Paavo Keron** diplomityössä *Kosteus- ja homevauriokorjausprosessin arviointi kuntien kiinteistöissä*.

Myös korjauskohteiden valinta on vaikeaa priorisointimenetelmien puutteen vuoksi. Korjauskohteiden omistamisen ja hoidon hajanaisuus sekä hankkeiden rahoitusvaikeudet voivat viivästyttää selvitysten käynnistämistä. Usein korjausprosessin vetovastuu vaihtuu matkan varrella. Korjauskohteissa tehtyjen vaurioselvitysten ja kuntotutkimusten tulokset eivät siirry riittävän tarkasti korjaustöiden suunnittelijoiden ja toteuttajien tietoon, eikä korjaustoimenpiteitä osata kohdistaa oikein. Diplomityöhön voi tutustua osoitteessa: <http://www.hometalkoot.fi/component/content/578/1119.html>

Tilaaajaohje sisäympäristöongelmien ratkaisemiseen

Kiinteistöjen omistajat ja työnantajat tilaavat säännöllisesti sisäympäristöön liittyviä tutkimuksia ja monenlaisia konsulttipalveluja sisäympäristöongelmien ratkaisemiseksi. Sisäympäristöongelmien ratkaisun onnistumisen kannalta on oleellista, että tilaaja osaa määritellä oikein tarvittavan palvelun ja saa vertailukelpoisia tarjouksia. Työterveyslaitos on laatinut yhteistyössä tilaajien ja tuottajien kanssa sisäilmaongelmien ratkaisemiseen liittyvien palvelujen hankkimiseen ohjeistuksen ja yhtenäiset sisällöt, joilla tarjouksia kaupallisilta toimijoilta pyydetään. Tilaajaohjeessa kuvataan selvitysprosessin vaiheet sekä asiantuntijoiden pätevyysvaatimukset. Tilaajaohje on lausuntokierroksella ja julkaistaan talkoiden kotisivulla maaliskuun alkupuolella.

Lisätietoja: Sanna Lappalainen, puh. 030 474 2961 tai 040 715 2204, sanna.lappalainen@ttl.fi

Kattava opetusmateriaali pientalojen kosteus- ja homevaurioalan ammattilaisille

Kosteus- ja homevaurioalan ammattilaisille suunnatusta koulutuksesta on puuttunut rakennusten riskirakenteiden tutkimiseen keskittyvä, kattava opetusmateriaali. Tämä on hankaloittanut koulutusta ja vähentänyt mahdollisuuksia saada aito ammattiosajien joukko alalle. Kosteus- ja hometalkoiden hankkeessa on tuotettu opetusmateriaali pientalojen riskirakenteiden tutkimiseen. Työstä on vastannut insinööri, kuntotutkija **Pertti Heikkinen** Savora Oy:stä. Opetusmateriaali on suunnattu rakennusalan opettajille ja kuntotutkimusta opiskeleville kuntotarkastajille ja rakennusterveysasiantuntijoille sekä korjausrakentamiseen erikoistuville jatko-opiskelijoille esimerkiksi ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa. Siinä käydään seikkaperäisesti läpi erilaiset riskirakenteet ja kuvataan, miten ne tutkitaan teoriassa ja käytännössä sekä miten tutkimusten tuloksista tehdään johtopäätökset.

Lisätieto: Pertti Heikkinen, Puh. 0440 277 722, pera.heikkinen@savoraoy.com

Terveystarkastajille uusi ohjeistus piilevien kosteusvaurioiden selvittämiseen

Terveydensuojeluviranomaisten terveyshaittaepäilyn vuoksi tekemät asunnontarkastukset suoritetaan usein aistihavaintoihin perustuen. Suuri osa terveyshaittaa aiheuttavista kosteusvaurioista on kuitenkin riskirakenteissa olevia piilovaurioita. Itä-Suomen koulutus- ja kehittämisspalvelu Aducatessa on osana rakennusterveysasiantuntijakoulutusta valmistumassa työkalu rakenteissa olevien piilovaurioiden aiheuttamien terveyshaittojen selvittämiseen. Kosteus- ja hometalkoiden puitteissa valmistuvassa opinnäytetyössä esitetään toimintamalli rakenteissa olevien piilovaurioiden ja terveyshaittojen selvittämiseen terveydensuojeluviranhaltijoiden ja sisäilmaongelmiin perehtyneiden asiantuntijoiden yhteistyönä. Työssä käsitellään myös riskirakennetyyppejä, niiden tunnistamista ja tutkimista sekä ilmanvaihdon vaikutusta kosteusvaurioihin. Opinnäytetyön tekevät Kouvolan kaupungin ympäristöterveysasiantuntija **Reijo Pesonen** ja Kotkan kaupungin terveystarkastaja **Risto Karnaattu**. Työn pohjalta Valvira laatii toimintaohjeen terveydensuojeluviranomaisille piilevien vaurioiden löytämiseksi.

Lisätietoja: Vesa Pekkola vesa.pekkola@avi.fi, Pertti Metiäinen pertti.metiainen@valvira.fi
Risto Karnaattu risto.karnaattu@kotka.fi, Reijo Pesonen reijo.pesonen@kouvola.fi

Asuntokaupan turvan hanke laajenee

Asuntokaupan turvan parantamiseen tähtäävä talkoohanke käynnistyi viime vuonna. Tavoitteena on parantaa sekä myyjän että ostajan asemaa kiinteistö- ja asuntokaupoissa. Suomessa on käynnissä jatkuvasti satoja kalliita ja ikäviä oikeusriitoja, joiden taustalla on rakennuksen kosteus- tai homevaurio, ja hankkeella onkin erityinen painoarvo Kosteus- ja hometalkoissa. Talkoiden tehtävä on edistää kuluttajien mahdollisuutta arvioida myynnissä olevaan asuntoon, kiinteistöön tai talopakettiin liittyviä kosteusvaurioriskejä ja varautua niihin sekä löytää keinoja turvata kauppa mahdollisten piilevien virheiden varalta. Työn ensimmäisessä vaiheessa kartoitettiin lainsäädännön sekä kuntotarkastusten kehittämistarpeita. Nyt hanke laajenee ja mukaan pyritään saamaan kiinteistövälitys-, rahoitus- sekä vakuutusala. Hankkeen lainopillisesta selvitystyöstä vastaa asianajaja, oikeustieteen tohtori ja varatuomari **Tiina Koskinen-Tammi** Asianajotoimisto Alfa Oy:stä ja kuntotarkastuksiin liittyvästä osasta rakennusinsinööri **Antero Pentikäinen** Muoto Oy:stä.

Lisätietoja: Tiina Koskinen-Tammi, puh. 050 593 5545, tiinak@pp.inet.fi
Antero Pentikäinen, puh. 0400 625 711, antero.pentikainen@gmail.com

Senaatti-kiinteistöissä testataan rakennuksiin integroitavia kosteusantureita

Kosteuteen liittyvät ongelmat syntyvät rakennuksissa usein ajan kuluessa ja piilossa rakenteiden sisällä, joten niiden havainnoiminen ja niihin reagoiminen on vaikeaa. Siksi olisi tärkeää, että rakenteiden kuntoa ja erityisesti suhteellista kosteutta voitaisiin seurata säännöllisesti koko rakenteiden eliniän ajan. Senaatti-

kiinteistöt on mukana VTT:n ja Aalto-yliopiston RAILO-projektissa, jossa kehitetään, valmistetaan ja testataan rakennusten rakenteisiin integroitavia kosteusantureita. Kosteus- ja hometalkoiden sekä Senaatti-kiinteistöjen yhteistyönä projektille on voitu osoittaa antureiden testauskohteita. Kun kosteusongelmat havaitaan ajoissa, jäävät niiden aiheuttamat haitat ja kustannukset huomattavasti pienemmiksi. Seurannasta on hyötyä jo rakennusvaiheessa, jolloin voidaan tarkkailla rakenteiden kuivumista. Parhaimmillaan anturointi lopettaisi kiireen pitämisen työmailla, koska se pakottaisi urakoitsijan huolehtimaan rakenteiden kuivumisesta ennen seuraavaa työvaihetta.

Lisätietoja: Jukka Riikonen, puh. 0400 137 554, jukka.riikonen@senaatti.fi

Omakotitalojen kuntoarviointikäytäntöä selvitetään

Suomessa on yli miljoona omakotitaloa. Näistä lähes kaikki ovat vailla ammattimaista kiinteistönpitoa, minkä seurauksena talojen kunto rapistuu ennen aikojaan ja käyttökulut sekä korjausvelka kasvavat yhä suuremmiksi. VTT:n laskelmien mukaan ylläpitokustannuksissa säästetään jopa 30 % silloin, kun kiinteistönpito tehdään ennakoivasti ja suunnitellusti. Uusien omakotitalojen omistajille lisähaastetta kunnossapitoon aiheuttavat yhä teknisemmät ratkaisut rakennuksissa. Kosteus ja hometalkoiden hankkeessa selvitetään yhteistyössä eri tahojen kanssa, millä keinoin omakotitalojen säännöllistä kuntoarviointia ja kunnossapitoa voitaisiin edistää ja siten ennaltaehkäistä rakennusten ennen aikaista rapistumista ja siitä syntyviä ongelmia. Kiinteistöneuvos **Markku Salmisen** johtaman työryhmän esityksen on määrä valmistua toukokuussa 2012.

Lisätietoja: Markku Salminen, puh. 0400 432 889, markku.salminen@kotikone.fi

Homekoiratoimintaa selkeytetään ohjeilla ja raporttipohjalla

Suomessa toimii noin kymmenkunta homekoirayrittäjää ja kiinnostus palvelua kohtaan on kasvussa. Ylivoimaisen hajuainstinsa turvin homekoira on hyödyllinen kumppani kosteus- ja homevaurioiden kartoituksessa. Monessa kohteessa koirien antamat ilmaiset vaurioista ja niiden tulkinta ovat kuitenkin aiheuttaneet sekaannusta. Talkoissa pian valmistuva hanke selkeyttää homekoirapalvelun sisältöä ja yhdenmukaistaa koiraohjaajien työtä. Tuloksena on syntymässä tilaajille ja homekoiraohjaajille suunnatut ohjeet sekä kartoituspalvelun dokumentointia yhtenäistävä raporttipohja.

Lisätietoja: Karoliina Viitamäki, puh. 040 531 0365, karoliina.viitamaki@ymparisto.fi

Ohje homekorjaustyömaan suojaamiseen ja siivoukseen

Homepölyn leviämisen estäminen sekä oikeaoppinen siivous ovat tärkeä osa kosteus- ja homevauriokorjausta. Homevaurioituneiden rakenteiden purkamisen ja korjaamisen aikana homepölyn määrä sisäilmassa voi kasvaa jopa miljoonakertaiseksi lähtötilanteeseen verrattuna. Oikein tehty suojaus ja siivous vähentävät sekä käyttäjien että korjaustyötä tekevien altistumista homepölylle. Asianmukaiset suojaukset helpottavat myös korjausten jälkeistä siivousta.

Työterveyslaitoksen aiemmin laatima homesiivousohje on päivitetty ja täydennetty Kosteus- ja hometalkoissa. Mukana päivitystyössä on ollut Suomen JVT- ja Kuivausliikkeiden Liitto ry. Uusittu ohje löytyy Kosteus- ja hometalkoiden sivuilta <http://www.hometalkoot.fi/talkootiedot/talkoissa-nikkaroitua.html>.

Lisätietoja Kosteus- ja hometalkoista:

Juhani Pirinen, ohjelmapäällikkö
Puh. 050 572 6351, juhani.pirinen@ymparisto.fi
www.hometalkoot.fi